

ISSN 1999-4214 (print)
ISSN 2957-5095 (online)

ЕУРАЗИЯ ГУМАНИТАРЛЫҚ ИНСТИТУТЫНЫҢ

ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

ЕВРАЗИЙСКОГО
ГУМАНИТАРНОГО
ИНСТИТУТА

BULLETIN

OF THE EURASIAN
HUMANITIES
INSTITUTE

№4/2025

Жылына 4 рет шығады
2001 ж. шыға бастаған

Выходит 4 раза в год
Начал издаваться с 2001 г.

Published 4 times a year
Began to be published in 2001

Астана, 2025

Бас редактор **Дауренбекова Л.Н.**
А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институтының доценті,
филология ғылымдарының кандидаты
Жауапты редактор **Алимбаев А.Е.**
А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институтының доценті,
философия докторы (PhD)

Редакция алқасы

Аймұхамбет Ж.Ә.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Ақтаева К.	филология ғылымдарының докторы, профессор, А. Мицкевич атындағы Польша университеті, Познань, Польша.
Әбсадық А.А.	филология ғылымдарының докторы, профессор, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай, Қазақстан
Аасланд Е.	философия докторы (PhD), профессор
Бредихин С.Н.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Солтүстік Кавказ федералды университеті, Ставрополь, РФ
Гайнуллина Ф.А.	филология ғылымдарының кандидаты, доцент Ә. Бөкейхан атындағы университеті, Семей, Қазақстан
Ермекова Т.Н.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан
Есиркепова К.Қ.	филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қостанай, Қазақстан
Жүсіпов Н.Қ.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Торайғыров университеті, Павлодар, Қазақстан
Каранфил Г.	философия докторы (PhD), профессор, Комрат мемлекеттік университеті, Кишинев, Молдова
Курбанова М.М.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Алишер Навои атындағы Ташкент мемлекеттік өзбек тілі мен әдебиеті университеті, Ташкент, Өзбекстан
Қамзабекұлы Д.	ҚР ҰҒА академигі, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан
Құрысжан Л.Ә.	филология ғылымдарының кандидаты, профессор, Ханкук шетелтану университеті, Сеул, Оңтүстік Корея
Онер М.	философия докторы (PhD), профессор, Эгей университеті, Измир, Туркия
Олдфилд А.	Философия докторы (PhD), профессор, Каролина Университеті Каролина, АҚШ
Пименова М.В.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Шет ел тілдері институты, Санкт-Петербург, РФ
Сайфулина Ф.С.	филология ғылымдарының докторы, профессор, Қазан федералды университеті, Қазан, Татарстан, РФ
Сенмез О.Ф.	философия докторы (PhD), профессор, Токат Газиосманпаша университеті, Токат, Түркия

Редакцияның мекенжайы: 010009, Астана қ., Жұмабаев даңғ., 4
Телефон/факс: (7172) 561 933; e-mail: eagi.vestnik@gmail.com, сайт: ojs.egi.kz

Еуразия гуманитарлық институтының Хабаршысы.
Меншіктенуші: «А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты»
Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі Ақпарат комитетінде қайта есепке қойылды. Тіркеу № KZ92VPY00046970 17.03.2022
Басуға 30.12.2025 ж. қол қойылды. Пішімі 60*84 1\8. Қағаз офсеттік Көлемі. БТ.
Таралымы 200 дана. Бағасы келісім бойынша. Тапсырыс № 89
«Ақтаев У.Е.» баспасында басылып шықты

© А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты

Главный редактор **Дауренбекова Л.Н.**
Кандидат филологических наук, доцент Евразийского гуманитарного института имени
А.К. Кусаинова
Ответственный редактор **Алимбаев А.Е.**
Доктор философии (PhD), доцент Евразийского гуманитарного института имени
А.К. Кусаинова

Редакционная коллегия

Аймухамбет Ж.А.	доктор филологических наук, профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Актаева К.	доктор филологических наук, профессор, университет имени Адама Мицкевича, Познань, Польша.
Абсадық А.А.	доктор филологических наук, профессор, Костанайский региональный университет имени А.Байтурсынова, Костанай, Казахстан
Аасланд Е.	доктор философии (PhD), профессор
Бредихин С.Н.	доктор филологических наук, профессор, Северо-Кавказский федеральный университет, Ставрополь, РФ
Гайнуллина Ф.А.	кандидат филологических наук, доцент университет имени А. Бокейхана, Семей, Казахстан
Ермекова Т.Н.	доктор филологических наук, профессор, Казахский национальный женский педагогический университет, Алматы, Казахстан
Есиркепова К.К.	кандидат филологических наук, профессор, Костанайский региональный университет имени А. Байтурсынова, Костанай, Казахстан
Жусипов Н.К.	доктор филологических наук, профессор, Торайгыров университет, Павлодар, Казахстан
Каранфил Г.	доктор философии (PhD), профессор, Комратский государственный университет, Кишинев, Молдова
Курбанова М.М.	доктор филологических наук, профессор, Ташкентский государственный университет узбекского языка и литературы им. Алишера Навои, Ташкент, Узбекистан
Камзабекулы Д.	академик НАН РК, доктор филологических наук, профессор, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Курысжан Л.А.	кандидат филологических наук, профессор, Университет иностранных языков Ханкук, Сеул, Южная Корея
Онер М.	доктор философии (PhD), профессор, Эгейский университет, Измир, Турция
Олдфилд А.	доктор философии (PhD), профессор, Университет Каролины Каролина, США
Пименова М.В.	доктор филологических наук, профессор, Институт иностранных языков, Санкт-Петербург, РФ
Сайфулина Ф.С.	доктор филологических наук, профессор, Казанский федеральный университет, Казань, Татарстан, РФ
Сенмез О.Ф.	доктор философии (PhD), профессор, Университет Токат Газиосманпаша, Токат, Турция

Адрес редакции: 010009, г. Астана., пр. Жумабаева, 4
Телефон/факс: (7172) 561 933; e-mail: eagi.vestnik@gmail.com, сайт: ojs.egi.kz

Вестник Евразийского гуманитарного института.
Собственник: «Евразийский гуманитарный институт имени А.К. Кусаинова».
Министерством информации и общественного развития Республики Казахстан Комитет информации постановлено на переучет № KZ92VPY00046970 17.03.2022
Подписано в печать 30.12.2025 ж. Формат 60*84 1\8. Бум. типогр.
Тираж 200. Цена согласовано. Заказ № 89
Напечатано в издательстве «У.Е. Актаева»

©Евразийский гуманитарный институт имени А.К. Кусаинова

Chief Editor **Daurenbekova L.N.**
Candidate of Philological Science, Associate Professor of the A.K. Kussayinov Eurasian Humanities
Institute
Editor-in-Chief **Alimbayev A.E.**
Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor of the A.K. Kussayinov Eurasian Humanities
Institute

Editorial Board

Aimuhambet Zh.A.	Doctor of Philological Sciences, Professor, L.N. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan
Aktayeva K.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Poznan Adam Mitskevich University, Poznan, Poland
Absadyk A.A.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kostanay Regional University named after A.Baitursynov, Kostanay, Kazakhstan
Aasland E.	
Bredikhin S.N.	Doctor of Philological Sciences, Professor, North-Caucasus Federal University, Stavropol, RF
Гайнуллина Ф.А.	Candidate of Philological Sciences, Associate Professor Alikhan Bokeikhan University, Semey, Kazakhstan
Yermekova T.N.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kaz. National Women's Pedagogical University. Almaty, Kazakhstan
Yesirkepova K.K.	Candidate of Philological Sciences, Professor, Kostanay Regional University named after A.Baitursynov, Kostanay, Kazakhstan
Zhusipov N.K.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Toraighyrov University, Pavlodar, Kazakhstan
Karanfil G.	Doctor of Philological (PhD), Professor, Komrat Devlet Univerditesi, Kishinev, Moldova
Kurbanova M.M.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Tashkent State University of the Uzbek Language and Literature named after Alisher Navoyi, Tashkent, Uzbekistan
Kamzabekuly D.	Academician of NAS RK, Doctor of Philological Sciences, Professor, L.N. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan
Kuryszhana L.A.	Candidate of Philological Sciences, Professor, Hankuk University of Foreign Studies Seoul Korea
Oner M.	Doctor of Philological (PhD), Professor, Aegean University, Izmir, Turkey
Oldfield A.	Doctor of Philological (PhD), Professor, Coastal Carolina University Carolina, USA
Pimenova M.V.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Foreign Languages Institute, St-Petersburg, RF
Seifullina F.S.	Doctor of Philological Sciences, Professor, Kazan Federal University, Kazan, Tatarstan, RF
Senmez O.F.	(PhD), Professor, Tokat Gaziosmanpasa University, Tokat, Turkey

Editorial address: 010009, Astana., 4, Prospect Zhumabayev
Tel/Fax: (7172) 561 933; e-mail: eagi.vestnik@gmail.com, сайт: ojs.egi.kz

Bulletin of the Eurasian Humanities Institute.

Owner: «A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute».

The Ministry of Information and Public Development of the Republic of Kazakhstan Information Committee decided to re-register No. KZ92VPY00046970 17.03.2022

Signed for printing 30.12.2025 Format 60 * 84 1 \ 8. Paper. Printing house

Circulation 200. Price agreed. Order No. 89

Printed in the publishing house of «U.E. Aktaev»

© A.K. Kussayinov Eurasian Humanities Institute

ЖАҚСЫЛЫҚОВА К.Б.,
ҮДЕРБАЕВ А.Ж.

МАЗМҰНЫ – СОДЕРЖАНИЕ – CONTENTS

ТІЛ БІЛІМІ – ЯЗЫКОЗНАНИЕ – LINGUISTICS

АБИЛМАЖИНОВА А.Б., АХМЕТОВА М.К., ЕКЕР С.	Қазақ тілдік санасындағы «қыз ұзату» тойының репрезентациясы	7
АЙДАРБЕК Қ.Ж., ИМАНБЕРДИЕВА А.Б., ЖУНУСОВА А.С.	Қазіргі ғылыми коммуникациядағы терминологиялық элементтер	22
AKIZHANOVA D.M., SATENOVA S.K., OMAROVA A.S.	The semantics of onyms: interlingual transfer of toponyms in the Akmola region	31
ЕСИМБЕКОВА Д.Б.	Иммерсивті сөздік – кәсіби лексиканы меңгертудің заманауи құралы	44
КАНАШАЕВА Г.А., АШИРКУЛОВ К.Б., ӘШІРХАНОВА Қ.М.	Ұлттық код: «Құтадғу білік» еңбегіндегі жомарт/ақи концепті	55
КЕНЖЕХАНОВА Н.Қ., ЖЫЛҚЫБЕКҰЛЫ Б., АГАБЕКОВА Ж.А.	Көптілді академиялық ортадағы терминжасам және аударма стратегиялары: қытай және қазақ тілдері негізінде	66
КУДЕРИНОВА К.Б., ЕСКЕНДІР Ж.Е.	Сөз стилистикасы	82
МАКУЛБАЕВА А.А., БАЙДРАХМАНОВ Д.Х.	Подкасттардағы киберсленгтерге лексикалық және семантикалық талдау	92
НУРБАЕВА А.М., БАЙСЫДЫК И.Б., КУРМАШЕВА Г.Б.	Англицизмы как лингвистическое явление в рекламных слоганах казахстана: структурно-семантический и прагматический анализ	102
НУРКИНА Н.А., БАРАТОВА М.Н.	Мәшһүр Жүсіптің «Гүлшат-Шеризат» дастанындағы көнерген сөздердің мағыналық-көркемдік қызметі	114
OMARBEKOVA G.A.	Digital culture in the kazakh context: contemporary issues	124
ӨМІРЗАҚОВА А.К., ЖАҚСЫЛЫҚОВА К.Б., ҮДЕРБАЕВ А.Ж.	Қ. Сәтбаев оқу мәтініндегі қазақ өлшем атауларының этнолингвистикалық репрезентациясы	133
ТАНЕШ Б., МЕЙРАМОВА С.А., ЗАГАТОВА С.Б.	Қазақ, ағылшын тілдеріндегі паремиологиялық бірліктердің мәдени ерекшеліктері	144
ТОЛЕУКОНЫР Ж.К.	«Әке» концептісінің мағыналық құрылымы және әлеуметтік-мәдени аспектісі (М. Әуезов шығармалары бойынша)	156

ӘДЕБИЕТТАНУ – ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ – LITERATURE STUDIES

АБДЫРОВА А.О., ЖАЕВА Р.Р.	Ғалым Қ. Жүсіп еңбектеріндегі әдеби көркемдік түр сипатының зерттелу ерекшеліктері	166
АЛИМБАЕВ А.Е.	Көне түркі жазба мұраларындағы «мәңгілік» мотивінің жырлануы	178
БӘШІРОВ Н.Қ.	Байбатыр Ержанұлының публицистикалық мақалаларындағы ағартушылық ұстаным	189
БУТЕЕВ Б.О.	Смех между Востоком и Западом: Абай Кунанбайұлы и Анри Бергсон	200
SULEIMENOVA ZH.A., GALYMZHANOV B.G.	Religious motifs comparative analysis of Zhusup Kopeyuly and Ahmed Yasawi works	208
ҚУАНЫШБАЕВА Н.А., САҒЛАМ С.	Алаш кезеңіндегі балалар әдебиетінің көркемдік-жанрлық жүйесі	217
ШАЛҒЫНБЕКОВА А.Б., АМРЕНОВ А.Д.	Ақын Мәжит Айтбаевтың поэзиясы	227

ТІЛ ЖӘНЕ ӘДЕБИЕТТІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ – МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ – METHODOLOGY OF TEACHING LANGUAGE AND LITERATURE

КАРЫБАЕВА С.Е., ЖҮНІСОВА К.Қ.	Білім беру үдерісіндегі семантикалық оқытудың рөлі: мәтіндермен жұмыс істеу стратегиялары, кезеңдері және әдістері	237
----------------------------------	--	-----

*А.А. МАКУЛБАЕВА¹ Д.Х. БАЙДРАХМАНОВ²

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан^{1,2}
(e-mail: aidanamakulbayeva@gmail.com¹, dbaidrakhmanov@gmail.com²)

ПОДКАСТТАРДАҒЫ КИБЕРСЛЕНГТЕРГЕ ЛЕКСИКАЛЫҚ ЖӘНЕ СЕМАНТИКАЛЫҚ ТАЛДАУ

Аңдатпа. Мақалада, подкасттар күнделікті өмірдің айрылмас бір бөлігі болғандықтан және медиа кеңістігінде жиі тұтынылып отырғандықтан, киберсленг немесе интернет сленгтердің қазақ тілдің қалыптасуына үлес қосып отырған жайтты зерттейді. Танымал, атап айтқанда «YouTube» және «Narikbi Live» платформаларынан алынған киберсленгтерге назар бөлінеді. Заман талабына сай, компьютерге қатысты сленгтер немесе киберсленгтер күнделікті ауызекі лексикада қолданысқа ие. Бұл құбылысты аталмыш заманауи платформаларда кездестіруге болады.

Бұл зерттеудің мақсаты киберсленгтің лексикалық және семантикалық сипаттамаларын талдау болып табылады, арнайы лексиканы бейімдеу стратегияларын анықтау, сонымен қатар әртүрлі танымал подкаст форматтарының салыстыра отырып тиімділігін анықтау.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы подкасттарды медиа дискурстың жанры ретінде қарастыруға мүмкіндік орнатады. Жинақталған киберсленгтердің түсіндірмелерін анықтау үшін мазмұнды талдау жүргізілді, подкасттардан алынған мысалдарды пайдаланды. Зерттеу мақсатына қол жеткізу мақсатында сандық (qualitative) әдісті пайдалана отырып, соның ішінде лексика-семантикалық талдау, мазмұндық талдау және салыстырмалы талдау жасалынды. Подкасттарға танымалдылық деңгейіне сәйкес, тақырыптың өзектілігі бар және форматы сияқты критерийлер негізінде таңдау жасалынды. Бұл зерттеудің нәтижелері лингвист мамандары үшін құнды ресурс бола алады және ауқымды аудиториядағы білім үшін пайдалы болады.

Түйін сөздер: киберсленг, интернет-сленг, подкаст, лексикалық талдау, семантикалық талдау.

Кіріспе. Заманауи жаһанданданған әлемде интернеттің дамуы жылдам қарқынмен бой алып, дүние жүзіндегі сан алуан елді мекендерді қамтып, тез дамып келеді. Қазіргі таңда жас буын, орта буын, тіпті жоғары буын да медиа-кеңістікті күнделікті подкасттарды тұтынып отыр. Кей жағдайда, интернетті ақпараттық құрал есебінде, қызығушылықты арттыратын құрал ретінде ұялы телефондарды тұтынып, мөлшерден тыс пайдаланып отырғаны айқын. Соңғы жиырма жылдықты атап айтқанда, ғылым мен техника бірігей дамып, әсіресе компьютер тез дамып жатқаны анық. Жаңа технологиялар бір-бірін калейдоскопиялық жылдамдықпен алмастыра бастағанда, олармен тығыз байланыста болған бұрын көп жылдарға созылған лингвистикалық процестер қазіргі таңда біздің көз алдымызда сөзбе-сөз өзгерістерге ұшырап, орын ала бастады. Осындай жылдам процестің бір мысалы – компьютерлік терминологияның қалыптасуы. Жаңа идеялардың пайда болуы және жаңа компьютерлердің жасалуы сөзсіз жаңа терминдердің, соның ішінде сленгтердің пайда болуымен бірге жүреді.

Осы орайда, подкасттарға назар аударсақ, олар кеңірек аудитория үшін арналған, белгілі бір тақырып аясында қызықты әрі қолжетімді ақпаратқа толы видеолар мен аудио жазбалар. Қазіргі таңда барша көрермендер подкасттарды заманауи медиа платформаларда пайдалана алады, подкасттар ең танымал коммуникациялардың бірлігіне айналып келеді. Сербия мемлекетінің зерттеушісі Раджик Стажка «подкаст» терминін ең алғашқы кезде «iPod» немесе кез келген портативті МРЗ ойнатқышы, ноутбук арқылы аудио жазбалар арқылы қолжетімді болғанын айтады [1, 91]. Заман өзгерген сайын, подкасттар «broadcasting» яғни хабар тарату мақсатында бейне/видео жазбалар, атап айтқанда «подкаст-сұхбат» немесе «интервью-сұхбат» форматында да заманауи сөйлеу жанры ретінде қол жетімді болып отыр [1, 91]. Е.А. Воинова мен Е.В. Сивяковалардың айтуынша, «әртүрлі тақырыптар бойынша ақпарат және психологиялық көмек пен түрлі кеңес алудың ыңғайлы әрі қолжетімді жолы. Сондай-ақ, подкаст ақпаратты үлкен аудиторияға таратуға және қатысушылар мен тыңдарман арасында қарым-қатынас, диалог орнатуға мүмкіндік береді [2, 36].

Мақалада подкасттарда қолданылатын киберсленг терминологиясын зерттейді. Негізгі назар киберсленг немесе интернет сленг терминологиясының лексикалық және семантикалық талдауы. Бұған қол жеткізу үшін келесі міндеттер қойылды:

- подкасттарда қолданылатын терминдердің лексикалық және семантикалық сипаттамаларын анықтау;

- киберсленг терминологиясының синтаксистік ерекшеліктерін талдау;

- «подкаст-сұхбат» форматтарында киберсленгтің қолданылуын айқындау.

Мақалаға тікелей қатысты қарастырылатын ұғымдар:

1. Лексика – бұл тілдің сөздік қоры [3, 94].

2. Терминология – ғылымы тілдегі терминдерге қатысты мәселелерді зерттейді. Латын сөзі «terminus», «шек» немесе «шектеу» дегенді білдіреді [4, 45].

3. Подкаст – бұл интернетте радио және теледидарлық хабарлар стилінде аудио және видео файлдарды жасау және тарату процесі. Подкастинг нәтижесінде алынған өнімнің өзі подкаст деп аталады. Әдетте, Подкасттар белгілі бір тақырыпта жасалады және жариялау жиілігі бар, мысалы, аптасына бір рет немесе айына бір рет болуы мүмкін [5].

4. Киберсленг – интернет жаргоны (интернет акронимдері, киберсленг, netspeak, цифрлық сленг немесе чат спик деп те аталады). Интернеттегі адамдар бір-бірімен байланысу үшін қолданатын тілдің стандартты емес немесе бейресми түрі [6].

5. Сленгизмдер – бұл көбінесе стандартты тіл нормаларын бұзу деп саналатын сөздер. Бұл күнделікті өмірде айтылатын заттарды белгілеу үшін қызмет ететін өте мәнерлі, ирониялық сөздер [6].

Компьютерлік технологиялардың басым көпшілігінің отаны Америка Құрама Штаттары екені айқын. Подкасттар миллиард долларды құрайтын өнеркәсіп түрі [7,12]. Құрама Штаттарда подкасттарды тек қана әуесқой жандар ғана шығармайды, сонымен қатар подкастинг желілері арқылы, Spotify және Apple сияқты жаһандық корпорациялар подкастингті жоғары дәрежеде дамытып келеді. Подкастингтің мақсаты - белгілі бір саланың маман иесі өз жұмысын танымал ету жоспарында, арнайы тақырыпқа байланысты контентті тарату үшін арнайы тұлғалар шақырылады. Индустрияның белсенді өсіп келе жатқан подкастинг саласы зерттеуші қауымның да назарын өзіне қаратып отыр.

Киберсленгтің дамуына негіз болған факторлар: ақпараттық технологиялар, масс-медиа, атап айтқанда подкасттар, әлеуметтік желілер, үштілділік саясаты, ойын-сауық ойындар алаңы, медицина және т.б. Киберсленгтік терминологияларға лексикалық-семантикалық талдау жасау жаңа сөздердің жасалу механизмдерін, олардың қызмет ету ерекшеліктерін және мағыналық түрленуін анықтауға мүмкіндік береді. Киберсленг – цифрлық кеңістіктегі коммуникацияны көрсететін сөздіктің ерекше қабаты. Ол ағылшын тілінің негізінде қалыптасқан, бірақ ұлттық тілдерге белсенді түрде бейімделген. Подкасттарда «лайк», «ұят», «фейк», «хайп» деген сияқты терминдер бар. Бұл сөздер ауызекі сөйлемдерде жастар арасында жиі кездесіп отырады. Сонымен қатар, кей терминдердің ерекшеліктері ол мысалы «донат» сөзі ағылшын тілінде «donation» сөзінің

дәстүрлі мағынасында қайырымдылықпен байланысты, бірақ подкасттарда ол жаңа мағынаға ие болады: «контент авторына қаржылық қолдау».

Сонымен қатар, подкасттардағы киберсленгтер өзгерістерге жиі ұшырайды. Жаңа терминдер тез ескіріп, басқаларға орын береді. Мысалы, 2010 жылдардың басында танымал болған «олдфаг» сөзі бірте-бірте қолданыстан шығып барады, оның орнына неғұрлым бейтарап «old» яғни «ескі» сөзі танымал. Бұл сөздер эволюциясының заңдылықтарды көрсетеді: формаларды қысқарту, фонетиканы жеңілдету және әмбебаптылық пен жан-жақтылыққа ұмтылу.

Әдістеме және зерттеу әдістері. Бұл зерттеу сапалық әдіске негізделген. Таңдау жеті подкасттардан бірнеше негізгі критерийлерге негізделген. Біріншіден, олар заманауи және тыңдалымды «YouTube» кеңістігінде көп қаралымға ие болған. Барлық подкасттар соңға үш-төрт, яғни 2020-2025 жылдар аралығында жарыққа шыққан. Сонымен қатар, таңдалынған тақырыптар өзектілігімен қоса, кез-келген жанға жаңашыл ой салатын дүниелерді қамтиды. Жастар тілі мен үлкен буынды қызықтыратын білім, ғылым, отбасы, денсаулық саласындағы заманауи пікірталастар подкасттарда көрініс тауып отыр.

Кесте 1 – Подкасттардың сипаттамалары

Бейне платформасы	Подкаст атауы	Уақыты	Форматы	Сілтеме (қысқартылған нұсқада)
YouTube	Жазудың миымызға әсері	21:37 мин	Подкаст-монолог	https://surl.li/gtynkj
Narikbi Live	Сөз мәдениеті	2:53 мин	Подкаст-сұхбат	https://surl.li/wypjkr
Narikbi Live	Азамат Скаков: орта жас кризисінен өттім	1:50 мин	Подкаст-сұхбат	https://surl.li/iagmik
YouTube	Махабатты сақтап қалу мүмкін бе?	2:32 мин	Подкаст-сұхбат	https://surl.li/lkwoqb
YouTube	Үйренуді үйрену, вундеркинд бала, бақытты ғұмыр	1:48 мин	Подкаст-сұхбат	https://surl.li/nwyrld
YouTube	Балапан арнасы, жасанды интеллект, бала тәрбиесі мен баланы кітапқа баулу	1:55 мин	Подкаст-сұхбат	https://surl.li/xsicuw
Narikbi Live	Альфа ұрпақ, қуғындалған Сәтпаев, Яссауи жолы және қисса	1:57 мин	Подкаст-сұхбат	https://surl.li/dhkvls

Зерттеуде киберсленг терминін жан-жақты талдау мақсатында, «подкаст-сұхбат» және «подкаст-монолог» қарастырылды. Қазақ және ағылшын тілдеріндегі барлық подкасттар «Youtube» және «Narikbi Live» жалпы ұзақтығы шамамен 15 сағат уақытты құрайды. Зерттеудің бірінші кезеңінде подкасттарды анайы ұнтаспаға жүктеп, киберсленг терминдері бар мәтінді транскрипциялау жасадық. Әрбір подкастты транскрипциялаудан кейін лингвистикалық талдау жүргізілді. Негізгі міндет киберсленг терминдерді анықтау болды зерттеуге қатысты және оларға сәйкес кодтарды тағайындадық. Талдауды одан әрі нақтылау үшін лексикалық және семантикалық талдау жасалынды. Жиналған нәтижелерді көрнекі түрде көрсету үшін кестелер қолданылды.

Талқылау мен бақылау. Қазіргі ақпараттық қоғамда киберсленг тілдік құбылыс ретінде ерекше маңызға ие. Әсіресе подкаст жанрында сленг элементтерінің жиі қолданылуы тыңдарман мен сөйлеуші арасындағы бейресми қатынасты нығайтады. Подкаст – жартылай ресми, жартылай ауызекі сипаттағы медиатекст болғандықтан, онда дәстүрлі әдеби тіл нормалары мен бейресми интернет-сленг қабаттасып келеді. Подкасттарды тыңдау барысында 97 киберсленгтер жинақталды. Әр интернет сленг сөздердің аудармасын зерттеу мақсатында <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com> және <https://sozdik.kz> онлайн платформаларына жүгіндік. Транскрипциялау барысында терминдерді жеке-жеке жинақтап алып, сөз таптарына жіктеп, әңгіме барысында, яғни подкасттарда қалай қолданысқа ие болғанын мысалдармен көрсетіп ұсындық. Аталмыш төменде көрсетілген кесте тізімінде зерттеудің жинақталған бір бөлігі, яғни он киберсленг мысал ретінде екі тілде салыстырып ұсындық. Кестеге назар аударсақ:

Кесте 2 – Салыстырмалы талдау

№	Қазақ ағылшын тілдерінде кибер-сленгтер	Сөз табы/ Parts of speech	Мағынасы/ Meaning	Қазақша подкасттан алынған мысалы/ Example from Dictionary
1	Андроид	Зат есім	смартфондар мен планшеттік компьютерлер үшін пайдаланылатын операциялық жүйе	Жастар ұялы телефондарында андроид бағдарламаларын жүктеп алған.
	Android	Noun	a type of operating system, designed for mobile devices.	I've downloaded dozens of apps on my Android phone.
2	Апгрейдтеу	Етістік	Жаңарту деген мағына береді. Мысалы компьютерде жаңа программаларды үнемі соңғы жаңа версияда жаңартып отыру қажет. Осыған орай бірнеше жүйелерді апгрейд жасауға болады.	Менің компьютерімді апгрейдтеу қажет.
	Upgrade	Verb	to make a machine, computer system, etc. more powerful and efficient; to start using a new and better version of a machine, system, etc.	Users can easily upgrade to the new version.
3	Ватсап	Зат есім	платформалық хабар алмасу қызметі.	Ватсапқа кірсем, топтан 200 хабарлама келіп тұр.
	WhatsApp What's+ Applications	Noun	a phone app that allows you to send messages, photos and short videos to one or more people	He created a WhatsApp group for his family so that everybody could share messages and photos.
4	Виртуалды	Сын есім	компьютерлік бағдарламалық құралды пайдалану арқылы интернет әлемінде бар болу.	Виртуалды білім күннен-күнге дамып келеді.
	Virtual	Adj	1.made to appear to exist by the use of computer software, for example on the internet 2. almost or very nearly the thing described, so that any slight difference is not important	1. You can also take a virtual tour of the museum. 2. He married a virtual stranger.

5	Кроссфит	Зат есім	әртүрлі спорт түрлерінен және жаттығулардан тұратын экстремалды фитнес бағдарламасы.	Кроссфит жаттығуларын уақытылы орындаған жағдайда артық салмақтан арылуға болады.
	Crossfit cross+ fitness	Noun	an extreme fitness programme that includes elements from various sports and types of exercise	I do CrossFit three mornings a week.
6	И м е й л / имайл	Зат есім	электронды пошта	Хаттырыңызды имэйлге жіберсеңіз болады.
	Email (Electronic +mail)	Noun	a way of sending messages and data to other people by means of computers connected together in a network	What's your email address?
7	Интернет - мем	Зат есім	интернет арқылы, көбінесе әлеуметтік медиа платформалары арқылы таралатын мәдениет элементі.	Қазіргі жастар қалжыңында ең танымал интернет-мемдерді пайдаланады.
	Internet-meme, meme	Noun	an image, a video, a piece of text, etc. that is passed very quickly from one internet user to another, often with slight changes that make it humorous	an internet meme, a blog meme
9	Лайк басу	Етістік	лүпіл басу, ұнату деген мағына береді.	Құрметті көрермендер, лайк басып бізге қолдау көрсетулеріңізді сұраймыз.
	Like	Verb	1. to find somebody/something pleasant, attractive or of a good enough standard; to enjoy something, like something if you like something on social media, a news website, a blog, etc. you show that you agree with it or that you think it is good by clicking a special button	1. Do you like their new house? 2. By the next morning, over twenty of my friends had liked my new profile picture.
10	Никнейм	Зат есім	бүркеншік ат деп береді; ол бойынша пайдаланушы жартылай анонимділігін сақтай отырып, әлеуметтік желілерде немесе ресурстарда (форумдарда) тіркеле алады.	Никнейм сіз қалдырған пікірлердің астында көрінетін болады.
	Nickname	Noun	an informal, often humorous, name for a person that is connected with their real name, their personality or appearance, or with something they have done	He worked in a garage— hence his nickname 'Oily'.

Ескерту: деректер негізінде құрастырылған [8].

Кестеге талдау.

1. Кроссфит ағылшын тілінен «cross+fitness» деген екі сөзден алынған **акроним** сөз. Сондай-ақ, имейл сөзі «electronic+mail», яғни ағылшын тілінде акроним сөздердің мысалы болып табылады. Қазақ тілінде бұл сөздер өзгеріссіз қабылданып, жаңа мағынада

орнығып отыр. Мұндай құбылыс қазіргі интернет сленгінде өте жиі кездеседі. Мысалы, «wifi» (wireless fidelity), «sms» (short message service), «blog» (web+log) сияқты сөздер де бастапқыда қысқартылған акронимдер болса, қазақ тіліндегі күнделікті қолданыста оларды ешкім қысқартылған нұсқа ретінде сезінбейді, қайта толыққанды дербес сөз ретінде қолданады.

Демек, ағылшын тіліндегі акронимдер қазақ интернет дискурсына еніп, семантикалық тұрғыдан қайта бейімделіп, жаңа сөздер қатарына қосылып отыр. Бұл процесс қазақ тіліндегі интернет сленгтің қалыптасуында басты тетіктердің бірі болып табылады.

2. Қазақ тілінде интернет сленг ретінде пайдаланып жатқан сөздердің барлығы ағылшын тілінде сленг сөздерге жатпайды. Мысалы, виртуалды (virtual) сөзі ағылшын тілінде бейресми немесе сленгке жатпайды, ол ғылыми-техникалық термин ретінде қолданылады. Бірақ қазақша интернет дискурсында бұл сөз кейде жастардың күнделікті тілінде «виртуалды өмір», «виртуалды достар» деген сияқты бейресми мағынада қолданыла бастады. Яғни, бастапқыда ресми сипаттағы термин контекстке байланысты сленгтік реңкке ие болуы мүмкін. Немесе кестедегі апгрейдтеу (upgrade) сөзіне мән берсек, жоғарыда аталынған соңғы сипаттарға ие.

3. Подкастарды зерттеу барысында ең маңызды құбылыстардың тағы бірі – полисемия. Подкасттардағы «toxic»-«улы» сөзі тек зиянды затты ғана емес, сонымен қатар цифрлық қауымдастықтардағы жағымсыз мінез-құлықты да білдіруі мүмкін. Осылайша, ескі сөз жаңа әлеуметтік маңызды мазмұнды алады.

Дәстүрлі түрде «краш» сөзі «жүйенің істен шығуы» дегенді білдіретін «апат» сөзін қолдануда да осыған ұқсас процесс байқалады, бірақ жастарда киберсленг терминін «сүйіспеншілік объектісі» ретінде түсіндіріледі. Мысалы, бір азаматты немесе азаматшаны краш ретінде ұнату, сүйіспеншілік сезімін көрсетеді.

Тағы бір полисемияға тән белгі «флуд» термині бастапқыда «су тасқыны» ағылшынша «flood» деген сөзден шыққан дегенді білдірсе [8], цифрлық кеңістікте ол «шамадан тыс, тақырыптан тыс хабарлар» дегенді білдіреді. Өз кезегінде, «бан» сөзі «қол жеткізуге тыйым салу» мағынасында қолданылуы мүмкін және сонымен бірге әлеуметтік контексте «жаза» ретінде ауызекі сөйлеу стиліне қолданысқа ие.

Халықаралық ғылыми не техникалық термин қазақ тілінде жаңа әлеуметтік реңкке ие болады. Мәселен, «чат» сөзі бастапқыда тек «онлайн сөйлесу бөлмесі» дегенді білдірсе, қазақша қолданымда ол достар арасындағы жеңіл әңгіме-дүкен мағынасында да жүре бастады.

4. Сонымен қатар, назар аударатын құбылыс «code-switching» – бұл әңгіме барысында бір тілден екінші тілге немесе әртүрлі тілдік стильдерге ауысып сөйлеу құбылысы [9]. Подкаст жүргізушілері көбіне ресми тіл мен бейресми тілдің, жергілікті сөздер мен ағылшын тіліндегі интернет-сленгтің араласуын жиі қолданады. Мұндай аралас сөйлеу тек ақпарат жеткізу үшін емес, сонымен бірге тыңдарманға жақын, шынайы және еркін атмосфера құру үшін де маңызды рөл атқарады. Мысалы: «Бұл проект кәдімгідей хайп (hype) болды, реально (расында) бәрі талқылады» немесе «бүгін митинг (meeting) бар ғой?» мұндай аралас сөйлеу тыңдарманға қызық естіледі, әрі қазіргі заманғы жастардың тілдік бейнесін көрсетеді. Назар аударатын жәйт, аталмыш сөйлемде кездесетін code switching тәсілі әзіл мен эмоцияны күшейтеді, яғни басқа тілге ауысу сөзге екпін береді. Үшіншіден, жеке тұлғалық және мәдени сәйкестікті көрсетуге мүмкіндік береді: подкаст жүргізушісі өз аудиториясының қай мәдени ортаға жататынын дәл осы тілдік ойын арқылы айқындайды. Ол тыңдармандарды біріктіреді, көңіл-күйді жеткізеді және заманауи жастардың өзіндік стилін айқындайды. Подкасттағы интернет-сленгті прагматикалық функциясы тұрғысынан аназар аударсақ: біріншіден, экспрессивтілік пен эмоция беру, екіншіден, белгілі бір әлеуметтік топқа ортақ «тілдік код» қалыптастыру құралы ретінде байқалады. Осы арқылы подкаст медиакөңістікте жаңа тілдік нормалардың қалыптасуына ықпал етеді. Автордың ойынша, бұл құбылыс сөйлеушінің ағылшын немесе орыс тілдерін әдейі қосып, өзінің тілді білетінін көрсетіп, мақтану амалында немесе заманауи түрде сөйлеу

тұрғыда емес, керісінше ойды тез арада жеткізу амалында, сонымен қатар, айтар сөзі тіл ұшында тұрып, ана тіліне аудару процесі ұзақ уақытты тежейтін болғандықтан өз ойын ыңғайлы әрі жылдам жеткізудегі амалы деп түсінеді.

5. Аудиториямен жақындық. «Мемді» жіберу, «банға кету», «комьюнити» сияқты өрнектерді қолдану тыңдаушы өзін желілік қауымдастықтың бір бөлігі ретінде сезінетін ерекше коммуникативті атмосфераны жасайды.

Мысалы:

- «Nickname» – бұл адамның шын есімінің орнына қолданылатын лақап ат немесе пайдаланушының желідегі аты. Мысалы: «Менің никнэймім — SoundVibe, осы атпен мен барлық әлеуметтік желілерде танымалмын» [10].

- «Хайп» – белгілі бір құбылыстың танымалдығын сипаттайды. Жүргізуші: «Бұл тақырып қазір қатты хайп болып тұр».

- «Флексить» – өзін көрсету, мақтану мәнінде. Мысалы: «Жастар жаңа гаджеттерін подкаста флексить етеді».

- «Кринж» – ыңғайсыз немесе ұят жағдайды білдіреді. «Ол сәт шынымен кринж болды».

- «Чат» – тыңдарманға тікелей жүгіну тәсілі. «Чат, сіздер қалай ойлайсыздар?»

Бұл мысалдар көрсеткендей, интернет-сленг подкастта прагматикалық қызмет атқарады: ол коммуникацияны жеңілдетіп қана қоймай, тыңдарманды белсенді қатысушыға айналдырады. Бейресми лексика жүргізуші мен аудитория арасындағы қашықтықты азайтып, әңгімеге еркіндік пен сенімділік береді [11]. Адамдардың қоғамдық өндірістік еңбектен тыс, яғни тұрмыс-тіршілікте немесе демалыс жағдайларында бейресми лексиканы кеңінен пайдаланатыны айқын [12]. Жоғарыда берілген аталмыш мысалдар бейресми жағдайда аудиториямен жақындық орнатады.

Нәтижелер. Біріншіден, қазақ тілінде акроним сөздер ағылшын тілінен тікелей қабылданып, мағынасы кеңейіп, жаңа қолданысқа еніп, күнделікті сөйлеу мен жазба тілде белсенді түрде орнығып жатыр. Бұл құбылыс әсіресе әлеуметтік желілер мен медианың, подкасттар кеңінен таралуының әсерінен қолданысқа ие

Екіншіден, қазақ тілінде интернет-сленг ретінде қолданылып жүрген кейбір сөздер ағылшын тілінде сленг қатарына кірмейді. Жоғары бөлімде мысалдар арқылы егжей-тегжей талданды.

Үшіншіден, интернет сленгтер полисемия құбылысына ықпал етіп, бір сөздің бірнеше мағынада қолданылуына, контекстке байланысты жаңа реңктер мен мағыналық ауысулардың пайда болуына себеп болып отыр.

Сонымен қатар, назар аударатын құбылыс – «code-switching» құбылысы ол қарым-қатынасқа экспрессия мен эмоция қосып, сонымен бірге сөйлеушінің ойын ыңғайлы әрі жылдам жеткізудегі амалында қолданысқа ие болып отыр.

Бесіншіден, киберсленгтер аудиториямен тілдік және эмоционалды жақындық орнатуға мүмкіндік береді. Ол қарым-қатынасты еркін, бейресми сипатқа енгізіп, өзара түсіністікті арттырады.

Қорытынды. Қорытындылай келе, подкастардағы киберсленгтердің лексикалық және семантикалық ерекшеліктерін талдау олардың заманауи онлайн-коммуникациядағы рөлін айқын көрсетеді. Киберсленг жаңа ұрпақ тілінің, интернет мәдениетінің және виртуалды қоғамның маңызды бөлігі болып, сөздік қордың үнемі жаңарып отыруын қамтамасыз етеді. Лексикалық тұрғыдан бұл бірліктер қысқа, экспрессивті және бейнелі формаларымен ерекшеленсе, семантикалық талдау олардың контекстке тәуелді мәнін, бейресми, эмоциялық немесе іскерлік функциясын ашады. Нәтижесінде, киберсленгті зерттеу қазіргі заманауи тілдің даму тенденцияларын түсінуге, онлайн-коммуникация мен медиа контентті дұрыс талдауға мүмкіндік береді. Осы тұрғыдан, подкастардағы киберсленгтерді зерттеу лингвистика мен медиа зерттеулердің өзекті бағыттарының бірі болып табылады. Лексикалық-семантикалық талдау киберсленгтің ауызекі сөйлеумен өзара байланысын көрсетеді. Подкасттардағы киберсленг динамикалық және икемді тіл жүйесі екенін атап

өтуге болады. Оның лексикалық-семантикалық ерекшеліктері жаһандану процестерін, мәдени тәжірибенің технологиялық дамуын және трансформациясын көрсетеді.

Ағылшын тілінен енген сөздер, соның ішінде акронимдер мен терминдер, қазақ интернет кеңістігінде жаңа мағынаға ие болып, бейресми қарым-қатынасқа бейімделіп отыр. Бұлар тек сөздік қорды толықтырып қана қоймай, заманауи виртуалды коммуникацияның өзіндік ерекшеліктерін қалыптастырады. Мысалы, әлеуметтік желілер мен чат платформаларында қолданылатын аббревиатуралар мен интернет-сленгтер қысқа, экспрессивті формада ақпарат алмасуға мүмкіндік береді және оқырманның контексті тез түсінуіне ықпал етеді. Сонымен қатар, бұл үрдіс қазақ тілінің лексикалық жаңаруын көрсетіп, жаңа мағыналық байланыстар мен бейнелі конструкциялардың қалыптасуына жағдай жасайды. Бұл құбылыстың себебі – қазақ тіліндегі интернет қауымдастық жаңа терминдерді тез қабылдайды. Бір жағынан тілдің сөздік қорын байытса, екінші жағынан жастардың тілдік мәдениетінде жаңа қабат қалыптастырады. Яғни, интернет сленгі – тек дайын кірме сөздердің жиынтығы емес, ұлттық ерекшелікке сай жаңаша мәнге ие.

Подкасттарда жүргізушілер терминдерді «цифрлық дәуір» белгілердің нышаны ретінде жиі пайдаланып, халыққа жақын болу мақсатында өздерін еркін ұстайды.

Киберсленг терминдері – қазіргі интернет-коммуникацияның маңызды лексикалық бірліктері болып табылады. Олар әлеуметтік желілерде, чаттарда, форумдарда және онлайн ойындарда кеңінен қолданылады және көбінесе бейресми, экспрессивтік мәнге ие. Киберсленгтің негізгі түрлеріне акронимдер мен қысқартулар (мысалы, LOL, BRB), эмоциялық сөздер («вау», «ау»), интернет мәдениетіне тән бейнелі сөздер («краш», «тролль»), гибридік немесе калька сөздер («лайктау», «пост салу») және техникалық жаргондар («хештег», «спам», «блокчейн») жатады. Бұл терминдер қазақ интернет кеңістігінде жаңа мағынаға ие болып, бейресми қарым-қатынасқа бейімделеді, сонымен қатар тілдің лексикалық жаңаруына және жастар тілінің ерекшеліктерін зерттеуге маңызды материал болып табылады. Киберсленг терминдері тілдің номинативті ғана қызметін атқарумен қоса, прагматикалық қызметті де орындайды: олар аудиториямен жақындық әсерін тудырады.

Әдебиеттер

1. Rajic S. Educational use of podcast // The Fourth International Conference on e-Learning. – 2013. – P. 90-94.
2. Сәрсекее Г.Ә., Сентірібек Ж.Қ. Ер мен әйел әңгімелесулеріндегі сөзді бөлу құбылысы: қазақ тілді подкастар негізінде // Қарағанды университетінің хабаршысы. Филология сериясы. – 2024. – Т. 11629. – №. 4. – Б. 33-43. DOI: <https://doi.org/10.31489/2024Ph4/33-43>
3. Бабалова, Г.Г. Жастардың академиялық ортасындағы стандартты емес лексиканың қызмет етуінің әлеуметтік лингвистикалық аспектілері // Омбы ғылыми хабаршысы. Топтама: Қоғам. Тарих. Қазіргі заман. – 2014. – №5 (132). – 2014. – 94 б.
4. Бектемирова С. Б., Умирова З. А. Терминология ғылымының теориялық және практикалық негізі // Тилтаным: А.Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институты. – №2. – Б. 40-53.
5. Орысша-қазақша сөздік sozdik. URL: <https://sozdik.kz>
6. Бабалова Г.Г., Широбоков С.Н. Компьютерлік сленг / Омбы ғылыми хабаршысы. – 2015. – №3 (139). – Б. 38-42.
7. Rime J., Francombe J., Collins T. How do you pod? A study revealing the archetypal podcast production workflow // Proceedings of the 2022 ACM International Conference on Interactive Media Experiences. – 2022. – P. 11-18.
8. Nowson S. The Language of Weblogs: A study of genre and individual differences. – 2006.
9. Aliaskar A. Challenges of bilingual: Code-switching and language dominance in the context of Kazakhstan // Еуразия гуманитарлық институтының хабаршысы, – 2024. – №. 2. – Б. 7-15. DOI: <https://doi.org/10.55808/1999-4214.2024-2.%25x>
10. Oxford Learner's Dictionaries.– URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>

11. Strickland B. K. et al. Podcasting as a tool to take conservation education online // Ecology and evolution. – 2021. – Т. 11. – №. 8. – P. 3597-3606.

12. Ricaforte, L. . Social Media Exposure and Usage of Cyber Slang: Bases in Examining the Academic Writing Conventions of the Students // Shanti Journal. – 2022. – Т. 1. – №. . – P. 229-254. DOI: <https://doi.org/10.3126/shantij.v1i1.47906>

А.А. МАКУЛБАЕВА, Д.Х. БАЙДРАХМАНОВ

Евразийский национальный университет имени Л. Н. Гумилева, Астана, Казахстан

ЛЕКСИЧЕСКИЙ И СЕМАНТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ КИБЕРСЛЕНГОВ

Аннотация. В статье рассматривается явление киберсленга (или интернет-сленга) как неотъемлемой части современной повседневной жизни, широко используемой в медиaprостранстве. Особое внимание уделено материалам, взятым с популярных платформ, таких как YouTube и Narikbi Live, которые вносят значительный вклад в формирование и распространение киберсленга. В соответствии с требованиями времени, киберсленг активно применяется в повседневной разговорной речи, что находит отражение в современных медиаплатформах.

Цель данного исследования — провести лексический и семантический анализ киберсленга, определить стратегии адаптации специализированной лексики, а также выявить эффективность различных форматов популярных подкастов на основе сравнительного анализа.

Научная новизна исследования заключается в том, что оно рассматривает подкасты как отдельный жанр медиадискурса. Для уточнения значений собранных киберсленговых единиц был проведён контент-анализ с использованием примеров, извлечённых из подкастов. Для достижения поставленных целей применялся качественный метод (qualitative method), включающий лексико-семантический, содержательный и сравнительный анализ.

Выбор подкастов осуществлялся по следующим критериям: уровень популярности, актуальность тематики и особенности формата. Результаты исследования могут послужить ценным ресурсом для лингвистов и быть полезными для расширения знаний широкой аудитории в области современных языковых явлений и медийной коммуникации.

Ключевые слова: киберсленг, интернет-сленг, подкаст, лексический анализ, семантический анализ.

A.A. MAKULBAYEVA, D.K. BAIDRAKHMANOV

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

LEXICAL AND SEMANTIC ANALYSIS OF CYBER SLANGS

Annotation. The article explores the phenomenon of cyberslang or internet slang, as an integral part of modern everyday life that is widely used in the media space. Special attention is given to materials taken from popular platforms such as YouTube and Narikbi Live, which play a significant role in the formation and dissemination of cyberslang. In line with the demands of the digital age, computer-related slang or cyberslang has become a common element of everyday spoken language, which can be observed on these modern media platforms.

The purpose of this study is to conduct a lexical and semantic analysis of cyberslang, to identify strategies for adapting specialized vocabulary, and to determine the effectiveness of various formats of popular podcasts through comparative analysis.

The scientific novelty of the research lies in its approach to viewing podcasts as a distinct genre of media discourse. To define the meanings of the collected cyberslang units, a content analysis was carried out using examples extracted from podcasts. To achieve the research objectives, a qualitative method was applied, including lexico-semantic, content, and comparative analyses.

Podcasts were selected based on criteria such as popularity level, thematic relevance, and format characteristics. The results of this study may serve as a valuable resource for linguists and prove useful

for a wide audience seeking to deepen their understanding of contemporary linguistic phenomena and media communication.

Keywords: cyber slang, internet slang, podcast, lexical analysis, semantic analysis.

References

1. Rajic S. Educational use of podcast // The Fourth International Conference on e-Learning. – 2013. – P. 90-94.
2. Sarseke G.A., Sentirbek Zh.K. Er men ayel angimelesulerindegi sozdy bolu qubylysy: qazaq tildi podkasttar negizinde // Qaragandy universitetining khabarshysy. Filologiya seriyasy. – 2024. – T. 11629. – №4. – P. 33-43. DOI: <https://doi.org/10.31489/2024Ph4/33-43>.
3. Babalova, G.G. Jastarding akademiyaalyk ortasindagy standartti emes leksikaning qizmet etuning aleumettik lingvistikalıq aspektleri // Ombı gylimi khabarshysy.
4. Bektemirov S. B., Umirova Z. A. Terminologiya gylimynyng teoryalyk zhane praktikalıyq negizi // Tiltany: A.Baitysynuly atyndagy Til bilimi instituty – №2. – P. 40-53.
5. Oryssha-kazakhsha sozdik. URL: <https://sozdik.kz>
6. Babalova G. G., Şirobokov S. N. Kompyuterlik sleng / Omby gylimi khabarshysy. – 2015. – №3 (139). – B. 38-42
7. Rime J., Francombe J., Collins T. How do you pod? A study revealing the archetypal podcast production workflow // Proceedings of the 2022 ACM International Conference on Interactive Media Experiences. – 2022. – P. 11-18.
8. Nowson S. The Language of Weblogs: A study of genre and individual differences. – 2006.
9. Aliaskar A. Challenhes of bilingual: Code-switching and language dominance in the context of Kazakhstan // Bulletin of the Eurasian Humanities Institute, – 2024. – №2. – Б. 7-15. DOI: <https://doi.org/10.55808/1999-4214.2024-2.%25x>
10. Sland. In: Oxford Learner's Dictionaries [Electronic resource]. – Available at: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>
11. Strickland B. K. et al. Podcasting as a tool to take conservation education online // Ecology and evolution. – 2021. – T. 11. – №8. – P. 3597-3606.
12. Ricaforte, L. B. Social Media Exposure and Usage of Cyber Slang: Bases in Examining the Academic Writing Conventions of the Students // Shanti Journal. – 2022. – T. 1. – №1. – P. 229-254. DOI: <https://doi.org/10.3126/shantij.v1i1.47906>

Авторлар туралы мәлімет:

Макулбаева Айдана Азимханқызы – Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің докторанты, Астана, Қазақстан.

Макулбаева Айдана Азимханқызы – докторант Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан.

Makulbayeva Aidana Azimkhankyzy – doctoral student, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

Байдрахманов Досым Хасенұлы – педагогика ғылымдарының кандидаты, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің доценті, Астана, Қазақстан.

Байдрахманов Досым Хасенович – кандидат педагогических наук, доцент Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан.

Baidrakhmanov Dossym Khasenovich – candidate of Pedagogy Sciences, Associate Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.